

Obavješćavanje Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama i gotovinskim transakcijama od 10.000 eura i više

Božo Prelević, dipl. iur.

Od 31. siječnja 2023. na snazi su izmijenjene odredbe Pravilnika o obavješćavanju Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama te Pravilnika o obavješćavanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 200.000,00 kuna i većoj. Izmjene ovih pravilnika posljedica su izmjena Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma koje su stupile na snagu 1. siječnja 2023. Autor u članku analizira nove odredbe ovih podzakonskih propisa.

1. Uvod

Novе odredbe Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma¹ (u nastavku teksta: Zakon) stupile su na snagu 1. siječnja 2023. Posljedica zakonskih izmjena, između ostalog, jest i potreba izmjena podzakonskih propisa kojima se detaljnije uređuju pojedini dijelovi sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma uređeni odredbama Zakona. S time u vezi su doneseni sljedeći podzakonski propisi doneseni temeljem odredbi Zakona:

- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o obavješćavanju Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama (u nastavku teksta: Pravilnik o izmjenama Pravilnika o obavješćavanju Ureda o sumnjivim transakcijama) i;
- Pravilnik o izmjenama Pravilnika o obavješćavanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 200.000,00 kuna i većoj (u nastavku teksta: Pravilnik o izmjenama Pravilnika o obavješćavanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 10.000,00 eura)².

Oba pravilnika stupila su na snagu 31. siječnja 2023. Pri tome je potrebno naglasiti kako je odredbama Pravilnika o obavješćava-

nju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 200.000,00 kuna i većoj, kao posljedica uvođenja eura kao nove službene valute u Republici Hrvatskoj, između ostalog, izmijenjen i njegov dosadašnji naziv pa se ovaj podzakonski propis sada naziva Pravilnik o obavješćavanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 10.000,00 eura i većoj³ (u nastavku teksta: Pravilnik o obavješćavanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 10.000,00 eura). U nastavku članka najprije ćemo se upoznati sa novinama u odredbama Pravilnika o obavješćavanju Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama⁴ (u nastavku teksta: Pravilnik o obavješćavanju Ureda o sumnjivim transakcijama).

2. Novine u odredbama Pravilnika o obavješćavanju Ureda o sumnjivim transakcijama

Prije analize novih odredbi Pravilnika o obavješćavanju Ureda o sumnjivim transakcijama, najprije je potrebno podsjetiti se odredbe čl. 59. Zakona, kojom se uređuje način obavješćavanja i sadržaj

1 Nar. nov., br. 108/17, 39/19 i 151/22.

2 Oba pravilnika objavljena su u Nar. nov., br. 11/23 od 30. siječnja 2023.

3 Nar. nov., br. 1/19 i 11/22.

4 Nar. nov., br. 1/19 i 11/22.

obavijesti o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama te koja zapravo predstavlja pravni temelj za donošenje ovog pravilnika.

2.1. Relevantne zakonske odredbe

ističemo...

Sukladno čl. 59. st. 1. Zakona, obveznik iz čl. 9. Zakona dužan je obavijestiti Ured za sprječavanje pranja novca (u nastavku teksta: Ured) o sumnjivoj transakciji iz čl. 56. st. 1. Zakona i sumnjivim sredstvima iz čl. 56. st. 7. Zakona te o sumnjivoj transakciji, sredstvima i osobama iz čl. 57. st. 1.-3. Zakona, s propisanim podacima iz čl. 20. Zakona.

U obavijesti iz navedene odredbe čl. 59. st. 1. Zakona obveznik je dužan navesti i obrazložiti razloge koji upućuju na to da u vezi s transakcijom, sredstvima, ili osobama postoje razlozi za sumnju na pranje novca, ili financiranje terorizma. Zakonom je određeno kako ministar financija pravilnikom propisuje način i opseg dostavljanja podataka iz navedene odredbe čl. 59. st. 1. Zakona te dodatne podatke koje je obveznik dužan pribaviti u svrhu obavještanja Ureda o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama⁵.

Prijelaznim i završnim odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma⁶ (u nastavku teksta: ZID Zakona), točnije odredbom čl. 48. st. 1. ZID Zakona, predviđeno je usklađenje odredbi Pravilnika o obavještanju Ureda o sumnjivim transakcijama sa zakonskim izmjenama u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ZID Zakona. Donošenjem Pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o obavještanju Ureda o sumnjivim transakcijama, ova zakonska obveza je ispunjena uz poštovanje instruktivnog zakonskog roka.

2.2. Izmjene u Pravilniku o obavještanju Ureda o sumnjivim transakcijama

ističemo...

Sukladno čl. 1. Pravilnika o izmjenama Pravilnika o obavještanju Ureda o sumnjivim transakcijama, izmijenjen je Obrazac za obavještanje Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama (Obrazac UZSPN-O-59) koji je zajedno s privitkom Obrascu i Uputom o načinu popunjavanja Obrasca za obavještanje Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama sastavni dio Pravilnika o obavještanju Ureda o sumnjivim transakcijama.

Ostale odredbe Pravilnika o obavještanju Ureda o sumnjivim transakcijama su neizmijenjene te ih navodimo u nastavku.

2.3. Odredbe Pravilnika o obavještanju Ureda o sumnjivim transakcijama koje ostaju na snazi

Pravilnikom o obavještanju Ureda o sumnjivim transakcijama se propisuje način i opseg dostavljanja podataka o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama (u nastavku teksta: sumnjiva tran-

sakcija) i dodatni podaci koje su obveznici iz čl. 9. Zakona i središnja kontaktna točka iz čl. 65. Zakona dužni dostavljati Uredu.

ističemo...

Obveznik je dužan sumnjivu transakciju dostaviti Uredu na Obrascu za obavještanje Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama (Obrazac UZSPN-O-59; u nastavku teksta: Obrazac), koji je zajedno s privitkom Obrascu i Uputom za popunjavanje Obrasca za obavještanje Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama (u nastavku teksta: Uputa) sastavni dio Pravilnika o obavještanju Ureda o sumnjivim transakcijama⁷.

Sadržaj podataka koji se upisuju u Obrazac propisan je odredbom čl. 2. Pravilnika o obavještanju Ureda o sumnjivim transakcijama.

Obveznik je dužan popuniti Obrazac na način kako je to propisano Uputom.

ističemo...

U slučaju kada podaci u Obrascu nisu popunjeni na način kako je to propisano Uputom, ili nisu čitljivi (nečitljiv rukopis, nečitljiva slova), obveznik je dužan na način i u roku koji odredi Ured dostaviti pravilno popunjen Obrazac.

2.3.1. Način dostavljanja podataka

Obveznik je dužan podatke o sumnjivoj transakciji dostaviti Uredu na Obrascu UZSPN-O-59 iz čl. 2. st. 1. Pravilnika o obavještanju Ureda o sumnjivim transakcijama, na jedan od sljedećih načina:

- elektroničkim prijenosom podataka (elektronički Obrazac, ili;
- u fizičkom obliku (tiskani Obrazac), poštom, ili telefaksom.

ističemo...

Obveznik iz čl. 9. st. 2. t. 1., 3., 4. i središnja kontaktna točka dužni su Uredu dostaviti sumnjivu transakciju elektroničkim prijenosom podataka korištenjem aplikativnoga sustava Ureda⁸.

3. Novine u odredbama Pravilnika o obavještanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 10.000,00 eura

U ovom slučaju ćemo se također prije analize novih odredbi Pravilnika o obavještanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 10.000,00 eura, najprije podsjetiti se odredbe čl. 61. Zakona, kojom se uređuju obveze i rokovi obavještanja o gotovinskim transakcijama.

⁵ Čl. 59. st. 3. Zakona.

⁶ Nar. nov., br. 151/22 od 22. prosinca 2022.

⁷ Čl. 2. st. 1. Pravilnika o obavještanju Ureda o sumnjivim transakcijama.

⁸ Čl. 4. st. 1. Pravilnika o obavještanju Ureda o sumnjivim transakcijama.

3.1. Relevantne zakonske odredbe

ističemo...

Sukladno čl. 61. st. 1. Zakona, obveznik iz čl. 9. Zakona dužan je o transakciji koja se provodi u gotovini u vrijednosti od 10.000,00 eura i većoj obavijestiti Ured najkasnije u roku od tri dana od dana obavljanja transakcije.

Prilikom obavještanja Ureda o navedenoj gotovinskoj transakciji obveznik je dužan dostaviti podatke iz čl. 20. Zakona. Zakonom je određeno kako ministar financija pravilnikom propisuje način i opseg dostavljanja navedenih podataka i dodatne podatke koje je obveznik dužan pribaviti u svrhu obavještanja Ureda o gotovinskim transakcijama.

3.2. Novine u Pravilniku o obavještanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 10.000,00 eura

Izmijenjen je naslov samog pravilnika na način da se u naslovu riječi "200.000,00 kuna" zamjenjuju riječima: "10.000,00 eura". U članku 2. st. 1. Obrazac za obavještanje Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u iznosu od 200.000,00 kuna i većoj (Obrazac UZSPN-O-61) koji je zajedno s privitkom Obrascu i Uputom za popunjavanje Obrasca za obavještanje Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u iznosu od 200.000,00 kuna i većoj sastavni dio starog Pravilnika zamjenjuje se novim Obrascem za obavještanje Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 10.000,00 eura (Obrazac UZSPN-O-61) koji je zajedno s privitkom Obrascu i Uputom o načinu popunjavanja Obrasca za obavještanje Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 10.000,00 eura i većoj sastavni dio istog Pravilnika.

3.3. Odredbe Pravilnika o obavještanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 10.000,00 eura koje ostaju na snazi

Pravilnikom o obavještanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 10.000,00 eura propisuje se način i opseg dostavljanja podataka o gotovinskoj transakciji u vrijednosti od 10.000,00 eura i većoj (u nastavku teksta: gotovinska transakcija), dodatni podaci koje su obveznici iz čl. 9. Zakona dužni dostavljati Uredu te uvjeti pod kojima Obveznik nije dužan obavještatati Ured o gotovinskoj transakciji.

3.3.1. Dostavljanje podataka o gotovinskoj transakciji

ističemo...

Obveznik je dužan gotovinsku transakciju dostaviti Uredu na Obrascu za obavještanje Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u iznosu od 10.000,00 eura i većoj (Obrazac UZSPN-O-61, dalje u tekstu: Obrazac), koji je zajedno s privitkom Obrascu i Uputom za popunjavanje Obrasca za obavještanje Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u iznosu od 10.000,00 eura i većoj (u nastavku teksta: Uputa) sastavni dio Pravilnika o obavještanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 10.000,00 eura.

Podaci koji se upisuju u Obrazac određeni su u čl. 2. Pravilnika o obavještanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 10.000,00 eura.

ističemo...

Obveznik je dužan popuniti Obrazac na način kako je to propisano Uputom.

U slučaju kada podaci u Obrascu nisu popunjeni na način kako je to propisano Uputom, nisu čitljivi (nečitljiv rukopis, nečitljiva slova), obveznik je dužan na način i u roku koji odredi Ured dostaviti pravilno popunjen Obrazac.

3.3.2. Uvjeti pod kojima obveznik nije dužan obavještatati Ured o gotovinskoj transakciji

Obveznik iz čl. 9. st. 2. t. 1. Zakona nije dužan obavještatati Ured o gotovinskoj transakciji koja se odnosi na:

- polog gotovine s osnove dnevnog utška od prodaje roba, ili usluga;
- otkup strane valute, ili razliku otkupa i prodaje strane valute koje obveznik iz čl. 9. st. 2. t. 15. Zakona sukladno propisima koji uređuju mjenjačko poslovanje prodaje obvezniku iz čl. 9. st. 2. t. 1. Zakona (ugovorna banka).

3.3.3. Načini dostavljanja podataka

Sukladno čl. 4. st. 1. Pravilnika o obavještanju Ureda o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 10.000,00 eura, obveznik je dužan podatke o gotovinskoj transakciji dostaviti Uredu na Obrascu UZSPN-O-61 iz čl. 2. st. 1. ovog Pravilnika, na jedan od sljedećih načina:

- elektroničkim prijenosom podataka (elektronički Obrazac), ili;
- u fizičkom obliku (tiskani Obrazac), poštom, ili telefaksom.

4. Zaključak

Izmjenama i dopunama navedenih pravilnika ispunjena je obveza iz prijelaznih i završnih odredbi ZID Zakona. U oba pravilnika izmijenjeni su propisani obrasci i upute za njihovo ispunjavanje. Treba istaknuti kako su nove odredbe u ovim pravilnicima stupile na snagu 31. siječnja 2023.

Literatura:

- 1) Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Nar. nov., br. 108/17, 39/19 i 151/22);
- 2) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Nar. nov., br. 151/22);
- 3) Pravilnik o izmjenama Pravilnika o obavještanju Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama (Nar. nov., br. 11/23);
- 4) Pravilnik o izmjenama Pravilnika o obavještanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 200.000,00 kuna i većoj (Nar. nov., br. 11/23);
- 5) Pravilnik o obavještanju Ureda za sprječavanje pranja novca o sumnjivim transakcijama, sredstvima i osobama (Nar. nov., br. 1/19 i 11/23);
- 6) Pravilnik o obavještanju Ureda za sprječavanje pranja novca o gotovinskoj transakciji u vrijednosti 10.000,00 eura i većoj (Nar. nov., br. 1/19 i 11/22).